

I DEN GLOBALA FABRIKEN MÅSTE RÖRLIGHETEN FUNKA



Handel och öppenhet behövs i en orolig värld. Frihandels grundtanke är enkel – genom att producera där villkoren är bäst och handla med varandra blir produktionen mer effektiv och ökar välståndet. Idén att öppenhet och frihandel skapar välstånd och bidrar till att undvika konflikter var skälet till att ICC bildades som Merchants for Peace efter första världskriget.

Sedan finanskrisen har allt starkare röster för protektionism hörts, röster som letat sig in i politiken. Men vi vet att stängda gränser, för handel och kompetens, motverkar de vinster som protektionister säger sig vilja ha. Stängda gränser leder till felinvesteringar, högre priser och sämre kvalitet. Öppenhet för handel leder i stället till lägre priser, mindre resursförbrukning och högre välstånd.

Dagens produktion är gränsöverskridande och handelsberoende. En vara tillverkas inte längre i ett enda land, för att sedan

konsumeras eller exporteras. Tekniken har gjort att företag kan specialisera sig på allt mindre delar av produktionen. Specialiseringen innebär att insatser och komponenter till en slutprodukt ofta tillverkas i många olika företag – i många olika länder. Det här beroendet av att kunna importera insatser gör att handelshinder skadar ett lands välstånd allt mer.

Den i ökande grad specialiserade produktionen bedrivs i globala värdekedjor – och det är inte bara fysiska varor som produceras i den globala fabriken. Tjänster är centrala inslag i värdekedjorna och över hälften av svensk exports värde kommer från tjänstehandel. Specialiseringen gör att kompetensen blir smalare, fler vet allt om ett litet område, men mindre om hela produktionen. Rörlighet har därför blivit viktigare, dvs. att använda specialiserad kompetens och att kunna flytta kompetens mellan olika delar av produktionen, också över lands-

gränser. Och även kompetensutveckling har blivit viktigare.

Det är inte bara varor som rör sig över gränser – allt fler människor är i rörelse. Oavsett om man varit tvungen att fly från

en ohållbar situation i hemlandet, eller om man helt enkelt flyttar för att få ett bättre jobb, måste samhällen fånga upp och utveckla kompetenser. De människor som flytt eller flyttat måste ges möjlighet att bidra i samhället och ekonomin i sina nya miljöer – och deras kompetens måste komma till användning.



I den globala fabriken spelar inte nationaliteter någon roll. På samma sätt som det är bra om produktion hamnar där förutsättningarna är bäst, bör arbetet utföras av den med bäst kompetens. Med öppenhet över gränser, mellan länder, kan det ske. ▣

*Lena Johansson,
Generalsekreterare, ICC Sweden*